

Pohorelský hlásnik 2014/08

informačné noviny Obce Pohorelá;

ročník X.; AUGUST 2014;

- ZADARMO -

"Koľkí z nás vykračia z rodných brán, koľkým z nás splní svet tajný plán?"

Ukončením školského roka 27. júna 2014 sa ukončilo aj "základniarske" obdobie našich deviatakov. Rozlúčili sa ako sa patrí, pripravili program pre učiteľov a spolužiakov. Prajeme im veľa úspechov v osobnom živote ako aj v ďalšom štúdiu.

Na fotografii: triedna učiteľka Ing. Anna Pravotiaková, Lukáš Šipula, Patrik Gavura, Rastislav Kuklica, Patrik Pokoš, Peter Vajdik, Martin Refka, Tomáš Janoška, Tomáš Tešlár, Radoslav Terek, Michal Súkeník, Patrícia Pokošová, Erika Vojtková, Mária Šulejová, Martina Hlaváčiková, Nikola Ďurčová, Ivana Štuberová.

28. augusta sa pre našich škôlkárov končí „škôlkársky“ rok a pre jedenástich z nich sa končí predškolské obdobie, v septembri už totiž zasadnú do školských lavíc. Želáme im mnoho študijných úspechov.

HOCKEYBALL SUMMER CLASIK 2014

V sobotu 26. júla sa na viacúčelovom ihrisku uskutočnil už 5. ročník pohorelského hokejbalového turnaja – tentokrát ako turnaj ulíc Pohorelej. Hralo sa v náročnom horúcom letnom ovzduší, turnaj bol niekoľkokrát prerušený výdatnými lejakmi. Premenné počasie však od účasti neodradilo ani hráčov, ani množstvo divákov.

Zápasy v skupinách:

skupina A (VYŠNÝ KONIEC):	skupina B (NÍŽNÝ KONIEC)
Partizánska - Nová - 0:1	Za Vršok - Clementisova - 2:0
Nová - Orlová - 1:2 pn	Clementisova - Kpt. Nálepku - 2:1
Orlová - Partizánska - 0:1	Kpt. Nálepku - Za Vršok - 2:1 pn

Poradie v skupinách:

1. miesto: Nová - 4b	1. miesto: Za Vršok - 4b
2. miesto: Partizánska - 3b	2. miesto: Clementisova - 3b
3. miesto: Orlová - 2b	3. miesto: Kpt. Nálepku - 2b

PLAY OUT

Clementisova - Orlová - 0:3
Partizánska - Kpt. Nálepku - 4:2

PLAY OFF

Za Vršok - Orlová - 3:2 pn
Nová - Partizánska - 0:5

FINÁLE

Partizánska - Za Vršok - 1:0

Najlepší strelec turnaja:
Ján Gálik

Konečné poradie:

- 1. miesto – Partizánska** (Andrej Baloha, Ján Gálik, Jaro Haľak, Rasťo Kuklica, Erik Patkoš, Dávid Pompura, Jakub Štuber)
- 2. miesto – Za Vršok** (Adam Baksa, Andrej Polák, Juraj Polák, Peter Polák, Erik Šági, Ivan Tešlár, Michal Tlučák)
- 3. miesto – Orlová** (Martin Kalman, Jozef Kanoš, Ján Siman, Jozef Siman, Maroš Siman, Peter Siman, Peter Šramko)
- 4. miesto – Nová** (Vlado Hlaváč, Peter Pilát, Miro Pompura, Jozef Tlučák, Dávid Zibrik)
- 5. miesto – Clementisova** (Jozef Baksa, Marek Buvala, Jozef Garec, Jozef Kalman, Milan Prč, Milan Tlučák)
- 6. miesto – Kpt. Nálepku** (Jakub Černák, Matej Hazák, Martin Kovalčík, Miro Malecký, Peter Polák, Ján Rochovský, Ján Tlučák)

Vyhlasení boli aj: Najlepší strelec - Ján Gálik; Najlepší brankár(i) - Peter Gálik a Robo Povolný, Najlepší juniorský hráč - Adam Baksa, Najlepší fanklub - Za Vršok fans.

foto: Marek Gandžala

Železničná sekcia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR zverejnila na verejnú diskusiu **návrh grafikonu vlakov osobnej dopravy na obdobie 2014/2015 platný od 15.12.2014**. Návrh je zverejnený na internetovej stránke www.vlaky.net/zeleznice/spravy/5338-Prvy-navrh-GVD-20142015-pre-osobnu-dopravu/.

Ide o prvý návrh GVD, ktorý ešte vyššie územné celky nepripomienkovali.

Svoje prípadné návrhy a pripomienky môžete zaslať na e-mailovú adresu info@vlaky.net, odkiaľ budú preposlané na Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

**Svätá omša pri sv.Kríži
v sedle Andrejcovej (1519 m n.m.)
pri príležitosti blížiaceho sa sviatku
Povýšenia svätého kríža
sa uskutoční v pondelok
1. septembra 2014.
(v prípade priaznivého počasia)**

Odpust Sedembolestnej Panny Márie
15. septembra 2014

**XXXIII. ročník
turistického diaľkového prechodu**

POHORELÁ – TISOVEC

"Clementisovou cestou"

sobota 20. septembra 2014

Pietny akt na námestí pri
pomníku obetí oboch svetov-
ných vojen pri príležitosti 70.
výročia Slovenského národ-
ného povstania sa uskutoční v
sobotu **30. augusta 2014** od
13:00 hod.

Spomienkový deň bude
pokračovať slávnostným sprís-
tupnením obnoveného bun-
kra v lokalite Roveň.

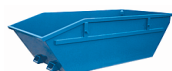

Vo štvrtok 8.5.2014 sa vo Zvolene konal šacho-
vý turnaj **OPEN O cenu europoslancu Vladimíra
Maňku**, ktorého sa zúčastnili z nášho oddielu
ŠK Orlová Pohorelá 3 hráči – Jozef Kanoš, Jozef Hruška
a František Németh. V silnej konkurencii 56 hráčov sa
najviac z našich darilo J.Kanošovi, ktorý iba po prehrách
s víťazom a tretím nasadeným napokon skončil na pek-
nom 5. mieste.

II. trieda – skupina „B“
oblasťná futbalová súťaž
Rozpis zápasov TJ Mladost' Pohorelá
jesennej časti ročníka 2014/2015

1. kolo	Ne 17.8.	16:00	ŠK Heľpa - TJ Mladost' Pohorelá
3. kolo	So 30.8.	16:00	TJ Mladost' Pohorelá - ŠFK Sihla
4. kolo	Ne 7.9.	15:30	Slovan Beňuš - TJ Mladost' Pohorelá
5. kolo	So 14.9.	15:30	TJ Mladost' Pohorelá - Slovan Poh.Pohhora
6. kolo	Ne 21.9.	15:00	Družstevník Šumiac - TJ Mladost' Pohorelá
7. kolo	So 28.9.	15:00	TJ Mladost' Pohorelá - Družstevník Šumiac
8. kolo	Ne 5.10.	14:30	Tatran Polomka - TJ Mladost' Pohorelá
9. kolo	So 12.10.	14:30	TJ Mladost' Pohorelá - Slovan Michalová

Veľkoobjemové kontajnery ur-
čené na zber objemného komu-
nálneho odpadu a drobného stavebného odpa-
du z domácností budú rozmiestnené po uliciach
našej obce opäť v októbri.

XX. Majstrovstvá Pohorelej a sveta v kosení

Sobota 14. júna 2014, cesty slovenských koscov-kosačiek. z Hruštína na Orave, z Cigeľa – Horná Nit-
ra, Podpoľania, Turca, Liptova, Ábova a Gemera, ale aj okolitých obcí, ktorí si chceli zmerať sily so
svojimi rovesníkmi a rovesníkmi všetkých vekových kategórií, smerovali do Horehronskej obce Pohore-
lá. S domácimi koscami na čele sa Dr. Lukášom Janoškom sa vítali prevažne ako starí známí, s ktorými už
zdolali ne jeden kosecký súťažný maratón. Najstaršia kosecká súťaž na Slovensku má v tomto regióne
nenapodobiteľnú atmosféru voľakedajšieho Horehronského leta aj so spevmi, ktoré tak znejú iba s vôňou
pokosenej trávy a echom sa odrážajú od úbočí majestátnej Orlovej holi (1840 m n.m.).

Tradície, folklór, príslovečná pohostinnosť Horehroncov prilákali aj bohatú kulisu divákov zo širokého
okolía. Navyše aj počasie vyslyšalo prosby organizátorov a ukázalo svoju milšiu tvár. Nič teda nebránilo
tomu, aby sa ľudová slávnosť - XX. Horehronské slávnosti koscov a hrabačiek 2014 mohli začať vo svo-
jom gala prevedení.

Po prezentácii, predstavovaní koscov a kosačiek, losovaní súťažných polí nasledovala spoločná úvodná
modlitba a po nej za zborového spevu slovenskej hymny sa vztyčovala slovenská zástava. Po oficiálnom
otvorení a príhovoroch sa v kultúrnom programe predstavili DFS Mladost' s domácou ľudovou hudbou,
ktorá potom vytvárala náladu počas celej súťaže.

Atmosféra gradovala koseckými súťažami. V nich sa predstavili kategórie: nosiči vody do 18 rokov -
kosili 25 m², ženy - 25 m², chlapi do a nad 60 rokov - po 50 m² (5x10m), otec a syn (matka a syn) - po 50
m² (5x10m). Vo finále sa v priamom súboji stretli päťčlenné družstvá Oravy proti Horehroniu. Obe kosili
po 100 m². V oravskom koseckom tíme mali aj dve ženy a zrejme ich šikovnosť rozhodla
o prekvapujúcom víťazstve o 3 sekundy.

O tom, že súťažiaci načierali na hranici svojich síl a možností prehovorili aj polámané kosity či kosiská.
Aj diváci si to brali k srdcu, prejavovali sa búrlivým povzbudzovaním. Organizátori preto museli po kaž-
dom súťažnom bloku dávať 10 minútovú prestávku na občerstvenie pri stánkoch, ktorá sa zakaždým pre-
tiahla cez 15 minút.

Súbežne bol pripravený aj bohatý program pre deti - koníky na jazdenie a Detský horehronský viacboj
- chodúle, vykopávanie čižmy, furmanka s rebrináčikom, prak, operene šidlo, hádzanie vidiel...

Po vyhlásení výsledkov prišlo k večeru na rad zapálenie vaty. Domáca FSK Kráľova hoľa predspevo-
vala najmä piesne koscov a hrabačiek.

Vďaka organizátorom sa víťazmi nakoniec stali všetci spokojní súťažiaci i diváci, ktorí si mohli užívať
atmosféru letného dňa v prírodnom kráľovstve zelenej bohyně.

- Milan Kováčik -

Foto: Marek Gandžala

Výsledky

Chlapi do 60 rokov:

1. Lukáš Janoška st., Pohorelá (r.nar.1956)
2. Marcel Kurian, Poproč (1971)
3. Marek Maťuš, Pohorelá (1978)
4. Milan Kamenský, Podbrezová (1955)
5. Miloš Štajer, Hruštín (1975)
6. František Krivačka, Hruštín (1966)
7. Martin Šiman, Brezno (1990)
8. Lukáš Janoška ml., Pohorelá (1979)
9. Ján Mešťan, Heľpa (1960)
10. Rudolf Kluchtiak, Svätoplukovo (1964)
11. Pavol Fabro, Žabokreky (1974)
12. Alexander Sabon, Jelšava (1957)

Chlapi nad 60 rokov:

1. Ján Štajer, Hruštín (1944)
2. Štefan Mjartan, Cigeľ (1953)
3. Ján Mikloško, Polomka (1946)

Nosiči vody do 18 rokov:

1. Jakub Kurian, Poproč (1998)
2. René Šajša, Pohorelá (1996)
3. Pavel Krupa, Východná (199)
4. Matúš Zemenčík, Vaňovka (2004)
5. Martin Kovalčík, Beňuš (2001)

Ženy:

1. Emília Šeligová, Hruštín (1961)
2. Agneša Zemenčíková, Vaňovka (1967)
3. Zuzana Maťušová, Pohorelá (1983)
4. Katarína Hudáková, Pohorelá (1985)

Dadovčatá do 12 rokov:

1. Matúš Zemenčík, Vaňovka (2004)
2. Dominik Fabro, Žabokreky (2003)
3. Natália Bucová, Nitra (2003)
4. Samko Buc, Nitra (2005)

Otcovia a synovia:

1. Miloš a Ján Štajer, Hruštín
2. Lukáš a Lukáš Janoška, Pohorelá
3. Marcel a Jakub Kurian, Poproč
4. Agneša a Matúš Zemenčík, Vaňovka
5. Martin a Martin Kovalčík, Pohorelá

Termíny zberu komunálneho odpadu

6.8.	20.8.	3.9.	17.9.
------	-------	------	-------

Žiadame občanov, aby si nádoby
vyložili pred brány už deň vopred,
pretože sa zbiera od 7:00 hod.!

Termíny zberu plastov

19.-20. august	16.-17. september
----------------	-------------------

Zbierajú sa len **ŽLTÉ PLNÉ** a zaviazané
vrecia. (Nezabudnite plastové fľaše stlačiť,
aby sa zmenšil ich objem)

Obec Pohorelá, IČO: 00313696, so sídlom Nová 392, Pohorelá, v zastúpení Ing. Jozefom Kalmanom - starostom obce, v zmysle § 4 zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov a zákona NR SR č. 552/2003 Z.z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov v y h l a s u j e

VÝBEROVÉ KONANIE NA OBSADENIE FUNKCIE riaditeľa Základnej školy s materskou školou Pohorelá, Kpt.Nálepku 878, Pohorelá

s nástupom od 2.9.2014.

Kvalifikačné predpoklady:

- spĺnenie kvalifikačných predpokladov pre výkon pedagogickej činnosti podľa zákona 317/2009 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 437/2009 Z. z., ktorou sa ustanovujú kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky pre jednotlivé kategórie pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v znení neskorších predpisov,
- najmenej 5 rokov výkonu pedagogickej praxe,
- vykonanie prvej atestácie v zmysle zákona č. 317/2009 o pedagogických zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Iné požiadavky:

- spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu,
- bezúhonnosť,
- zdravotná spôsobilosť,
- znalosť príslušnej legislatívy,
- organizačné a riadiace schopnosti,
- komunikatívnosť,
- flexibilita.

Zoznam požadovaných dokladov:

- písomná žiadosť o zaradenie do výberového konania,
- overené kópie dokladov o najvyššom dosiahnutom vzdelaní,
- overený doklad o absolvovaní 1. atestácie,
- výpis z registra trestov nie starší ako 3 mesiace,
- profesijný životopis
- doklad o dĺžke výkonu pedagogickej činnosti,
- písomný návrh koncepcie rozvoja školy,
- súhlas s použitím osobných údajov pre potreby výberového konania v súlade s § 11 zákona č. 122/2013 Z.z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
- potvrdenie o telesnej a duševnej spôsobilosti na vykonávanie pozície v súlade s § 10 zákona NR SR č. 317/2009 Z.z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Žiadosť o zaradenie do výberového konania žiadateľ/ka doručí na adresu: *Obecný úrad v Pohorelej, Nová 392, 976 69 Pohorelá* alebo do podateľne Obecného úradu v Pohorelej v termíne **do 15. augusta 2014 do 12:00 hod.** (rozhodujúci je dátum a čas doručenia do podateľne) v uzatvorenej obálke s vyznačením na obálke: „**NEOTVÁRAŤ - Výberové konanie - riaditeľ Základnej školy s materskou školou Pohorelá**“. Termín a miesto výberového konania budú uchádzačom, ktorí spĺnia podmienky, oznámené najmenej 7 dní pred jeho uskutočnením.

Obec Pohorelá získala od Slovenskej agentúry životného prostredia bezodplatne ako dar terénne osobné motorové vozidlo Mitsubishi.

Polícia oznamuje občanom, že **od 6.8.2014 bude na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru v Brezne nainštalovaný nový kiosk na platenie správnych poplatkov**. Na platenie bude možné používať finančné prostriedky v nominálnej hodnote do 100 eur. Bude možná aj platba platobnou kartou. V prípade, že občan bude platiť finančnou hotovosťou, kiosk bude vydávať len určitú finančnú hodnotu. Kiosk sa automaticky zablokuje, ak bude táto prevýšená obsahom finančnej hodnoty v kiosku. Z toho dôvodu Polícia upozorňuje občanov, že v prípade platby hotovosťou je potrebné si pripraviť približnú sumu výšky správneho preplatku.

Obec Pohorelá v súlade s §11 ods. 4 zákona č. 527/2002 Z.z. o dobrovoľných dražbách v znení neskorších predpisov zverejňuje **Oznámenie o dražbe zn. 01/2014 nehnuteľností v katastrálnom území Pohorelá vo vlastníctve dlžníka WLM, s.r.o.** sídlo: Popradské nábrežie 440/17, 058 01 Poprad, IČO: 36 058 084.

Oznámenie o dražbe je zverejnené na internetovej stránke obce www.pohorela.sk a na úradnej tabuli obce pred Obecným úradom v Pohorelej.

Od 27. júla 2014 cez našu obec premáva **dialkový autobusový spoj** na trase **Revúca, AS → Brezno → Banská Bystrica → Nové Mesto nad Váhom, žel.st.** a späť. Spoj bude premávať v dňoch: pondelok, štvrtok, piatok a v nedeľu.

Na Horehroní bude zastavovať na autobusových zastávkach Pohorelá (žel. stanica), Heľpa (obch.dom), Závadka n.Hronom, Polomka (hostinec) a Brezno (žel.stanica).

Odchody zo zastávky Pohorelá, žel.stanica:

smer Brezno: ↓ 6:40 ↓ 15:30

smer Revúca: ↑ 14:00 ↑ 18:15

Od 27.7. do 31.8.2014 spoj premáva na trase Revúca - Banská Bystrica a späť. (nejde 29.8.)

Od 1.9. do 13.12.2014 spoj premáva na trase Revúca - Nové Mesto n.Váhom a späť. (nejde 1.11.)

Zástupcovia ZO SZPB Pohorelá a obyvatelia obce si pripomenuli 100. výročie vypuknutia 1. svetovej vojny zapálením sviečky a položením kytice k pamätníku obetí oboch svetových vojen. Počas 1. svetovej vojny (nazývanej tiež Veľká vojna) bolo zmobilizovaných vyše 60 miliónov vojakov, zomrelo vyše 9,6 milióna vojakov a vyše 7 miliónov civilistov, zranených bolo vyše 20 miliónov. V tejto vojne zomrelo aj 21 obyvateľov našej obce.

- foto: A.Lakandová -

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

JUBILANTI

90 rokov

11.8. Anna Glejdurová, Kpt.Nálepku 185

83 rokov

3.8. Mária Kybáková, Orlová 582

75 rokov

1.8. Viliam Krkoška, Kpt.Nálepku 2

12.8. Mária Vojtková, Kpt.Nálepku 85

27.8. Margita Huková, Kpt.Nálepku 257

70 rokov

23.8. Karol Haluška, Kpt.Nálepku 114

65 rokov

13.8. Ján Kyba, Clementisova 760

14.8. Michal Siman, Nová 370

21.8. Ján Chromč, Hviezdoslavova 52

23.8. Jozef Kulifaj, Orlová 573

30.8. Juraj Koprajda, Partizánska 554

60 rokov

6.8. Katarína Petrová, Nová 362

14.8. Ing. Mária Piliarkinová, Poh.Maša 73

17.8. Karol Pletka, Kpt.Nálepku 172

28.8. Ján Čupka, Nová 340

MLADOMANŽELIA

19.7. Janka Spišáková, Brezno
a Štefan Hazák, Jánošíkova 467

NOVORODENCI

22.7. Kristína Vojtková, Športová 359

ZOMRELÍ

Anna Tešlarová, rod. Krupová

Kpt.Nálepku 276

(* 1.9.1927 - † 13.7.2014)

Ján Kuklica

Jánošíkova 481

(* 15.11.1959 - † 26.7.2014)

Obecný úrad v Pohorelej aj touto cestou *dakuje za pomoc a za spoluprácu pri zabezpečení zdarného priebehu návštevy Simeóna Saksoburggotského (posledného bulhaského cára a bývalého bulharského premiéra) s doprovodom na Horehroní a muránskej Veľkej Lúke: J.E. Margárite Ganevej – mimoriadnej a splnomocnenej veľvyslankyne Bulharska v Slovenskej republike, Ing. Mariánovi Čížovi – riaditeľovi Múzea vo Sv.Antone, vdp. ThDr. Róbertovi Sarkovi – správcovi červenoskalskej farnosti, rodine Pletkovej, firme Bartrans – Ing.Jozef Baran a spol., Družstvu vlastníkov a chovateľov oviec a kôz Pohorelá, ako aj členom DFS Mladost Pohorelá a FSK Kráľova hoľa Pohorelá.*

Obecnej kroniky:

(pozn.: výpis záznamov z kroniky je bez gramatických a štylistických úprav)

1944 - VOĽBA STAROSTU A NOVÉHO VÝBORU: Boli prevezené voľby v rámci miestnej HSLS pre nový obecný výbor a starostu, keďže podľa nariadenia činnosti vládnych komisárov mala zameniť zase funkcia starostu a obecného výboru. Tak po už skorej prevezení voľbách, na ktorých hlasovanie právo a právo byť volenými mali len členovia HSLS, dňa 28. mája 1944 bola na obecnom dome ustanovujúca schôdza obecného výboru a inštalácia nového obecného starostu. Dotedy bol vládny komisár, ktorý zastával právomoc starostu obce, obecné rady a obecného zastupiteľstva. Ustanovujúca schôdza konala sa za prítomnosti okresného náčelníka Júliusa Sutorisa, radcu verejnej správy vnútornej, poslanca Františka Slameňa, okresného tajomníka HSLS Lukáša Žiaka a miestnych činiteľov Kolomana Piljara a Antona Vajčíka. Za nového starostu bol zvolený doterajší vládny komisár Juraj Štávin, lebo sa svojou prácou doposiaľ pre záujmy obce osvedčil.

Nový obecný výbor pozostával potom z týchto členov: 1. Juraj Štávin, starosta č. 503; 2. Karol Hríčák, podstarosta č. 151; 2. Štefan Refka, kováč, ob. pokladník č. 54; 3. Matej Haluška č. 30; 4. Ján Krušínský, úradník z Poh. Maše č. 29; 5. Július Vozár, úradník z Poh. Maše č. 39

Náhradníci: 1. Jozef Boháč st. č. 292; 2. Matej Rochovský č. 35; 3. Lukáš Zibřík č. 223; 4. Karol Tlučák č. 512; 5. Ján Mecko, obuvník č. 455;

PRECHOD SLOVENSKÝCH VOJÁKOV K RUSOM: Ďalej čoraz viac dostávaly sa správy medzi ľudí približovani sa frontu z východu na západ, o prebiehaní slovenských vojakov na stranu Rusov, o vstupovaní slovenských vojakov – zajatcov do československej brigády v SSSR a to i občanov z Pohorelej (František Cibula, Jozef Kubanda). Bolo verejnou tajnosťou, že sa v Pohorelej s kratšími prestávkami skrýval tu Karol Čajka, uprchlík pred Nemcami, príslušník z Čiech. Členovia miestnej žandárskej stanice vždy mu blahosklone umožnili útek z obce, keď už mal byť zadržaný. Prichádzali správy o shodených ruských parašutistoch, i o partizánoch. I predčasné ukončenie školského roku dňa 20. júna dávalo tušiť, že zavládli mimoriadne pomery. Udalosti, pripravované v ilegálite, nadobudli rýchleho spádu a stali sa verejnými, keď v nedeľu dňa 27. augusta 1944 objavili sa v obci verejne ruskí partizáni. Boli ozbrojení a vyzývali mužov miestnej obce, aby sa dobrovoľne hlásili do partizánskych služieb. Teplé, augustové dni chýľili sa ku koncu. Účastníci podzemného hnutia v našej obci už vedeli, že nastáva doba, kedy činne musia vystúpiť pred verejnosť a činne zúčastniť sa boja v záujme a v prospech spoločnej veci.

SOZNAM ČLENOV V ILEGALITE: V podzemnom hnutí pracovali z miestnej obce nasledovní: Jozef Terek, Matej Syč Milý, Pavol Zubkovič, Mária Tereková, Ľudovít Vozár (z Poh. Maše), Ján Kubanda, Karol Petro Hríčák, Karol Hríčák Kyba, Jozef Uriáš, Jozef Petro Hríčák, Karol Rochovský Janík, Michal Rochovský, Karol Rochovský, Mária Poláková, Jozef Klinec, Ondrej Buvala, Karol Kanoš, Matej Paroš, Juraj Malecký, Jozef Ďubur a Ondrej Mač – uvedení boli pracovníci z KSS.

Pôvodcom činnosti menovaných členov podzemného hnutia bol Jozef Terek č. d. 105. On donášal direktívy a zadeloval prácu. Menovaní organizovali povstanie a presviedčali ľudí o tom, že systém, ktorý vládol, padne, lebo pravda je na strane ilegálnych. Väčšina občanov túto prácu schvaľovala a skladala dôveru vo vyššie uvedených. Týmto sa pôda pre povstanie pripravila. Menovaní starali sa o rozširovanie letákov, ktoré sami zhotovili na vlastnom rozmnožovacom stroji. Vydali najmenej dvadsať rozličných letákov o viac tisíc exemplároch. Pamiatky z tejto činnosti ani písomnej, ani fotografickej nieto, lebo všetko bolo zničené a spálené v časoch, keď hrozilo bezprostredné nebezpečenstvo z dôvodov opatrnosti a pracovného postupu.

Už vyššie som spomenul, že partizáni (ruskí) objavili sa verejne v obci dňa 27. augusta 1944. Ešte toho dňa partizáni navštívili miestneho veliteľa HG Kolomana Piljara. Bola to búrlivá návšteva a mala za následok, že menovaný z obce ušiel i s rodinou dňa 28. VIII. 1944. Ešte pred odchodom napísal si formálne žiadosť o preloženie. No odchod bol nútený, lebo za búrlivých udalostí nasledujúcich dní jeho život by bol býval v nebezpečí a bolo viac ako pravdepodobné, že by ho boli odvieďli, prípadne i zabili.

Pracovníci podzemného hnutia pripravili pôdu na povstanie. Tak v noci so dňa 26. na 27. augusta 1944 bol zostavený revolučný národný výbor. Pozostával z členov a príslušníkov podzemného hnutia strany komunistickej a čiastočne i z členov bývalej strany agrárnej.

Pred začiatkom povstania zdadialo nepríhľasil sa nikto k partizánom. Už v júni tohto roku boli padákmi shodení v okolitých horách partizáni, boli to väčšinou ruskí vojaci, ale i Slováci nachádzali sa medzi nimi. Boli medzi nimi i dvaja vojaci ušli z nemeckého zajatia a i vojaci národnosti francúzskej. Ich mená sú tu neznáme. Partizánske jednotky zdržiavali sa v horách pod Orlovou. Ich veliteľom bol Bielik a bolo ich niekoľko sto. Pozdejšie v okolí niekoľko tisíc.

POVSTANIE: Miestna, rázovitá, slovenská obec pod Orlovou bola medzi prvými obcami Horehronia, ktoré sa činne zúčastnili povstania a mala v ňom svoj podiel v rámci bojov celého povstania. V miestnej obci povstanie vlastne začalo sa už dňa 26. augusta 1944 v noci na 27. augusta 1944, keď v dome Jozefa Tereka (č. p. 105) bol utvorený revolučný národný výbor z členov KSS a prirábanim ešte i z členov bývalej strany agrárnej.

ČLENOVIA REVOLUČNÉHO NÁR. VÝBORU boli títo: Jozef Terek č. d. 105, robotník, predseda MNV; Matej Datko Cupák, roľník č. d. 220, podpredseda MNV; Juraj Kriak, hostinský č. d. 370; Matej Syč Milý č. d. 126, lesný hájnik Paš. spoločnosti; Jozef Matuš, č. d. 320, kováč, pokladník MNV; Karol Rochovský, č. d. 34, roľník; Michal Rochovský, č. d. 217, robotník; Ján Miško č. d. 366, obuvník; Jozef Uriáš č. d. 355, robotník; Pozdejšie prirátali boli ešte Matej Malecký č. d. 483, hostinský a Ľudovít Vozár, úradník Ocelového domu za osadu Pohorelskú Mašu. Tajomník bol Alojz Bošanský, ved. notár.

Dňa 29. VIII. 1944 prišli k Jurajovi Kriakovi, hostinskému, nadporučík Pupák s prednostom železničnej stanice v Helpe Jánom Jurekom, (pozdejšie bol Nemcami zastrelený i so svojou manželkou Jolanou Jurekom r. Jusenicovou). Spolu i s členom revolučného nár. výboru prejednali prípravné práce plánu na prevezenie mobilizácie mužstva v Pohorelej. Dali zavolať vtedajšieho vládneho komisára Juraja Štávinu. Vysvetlili mu o čo ide a vyzvali ho, aby podpísal mobilizačnú vyhlášku. Mobilizácia mala plný úspech. Časť naručovaných sa v miestnej škole na Sihle oblieka. Zbytok sa vystrojil v Telgarte a v Brezne n./Hr. Miestna ľudová škola na Sihle bola prvý raz svedkom mimoriadnych a veľmi rušných udalostí. Vystrojenie zmobilizovaného mužstva previedlo sa v budovách miestnej ľudovej školy. Prichádzanie a odchádzanie aut, mužstva, žien i detí, nevidané vzrušenie na tvárach ľudí, neustály shon, výkriky a silný hovor, tvádanie rozkazov, bubnovanie po uliciach, pokriky, lúčenie a miestami i nechýbajúci plač za odchádzajúcimi, toto všetko boli sprievodné javy príchodu udalostí u nás dňa 29. augusta 1944 ako začiatok uskutočňovaného Slovenského povstania.

Revolučný národný výbor organizoval aj mužstvo nevojakov. V obci konalo stráž asi 60 mužov, ktorých každodenne zadeloval do služby veliteľ dobrovoľných hasičov Juraj Kriak za spoluúčasti Národného výboru. Pri čom mu výdatne pomáhal člen Národného výboru Matej Syč Milý. Mnohí naši občania odišli k partizánom. Miestny nár. výbor účinne pomáhal partizánskym jednotkám všemožným spôsobom. Poskytoval im potraviny, príbytok a podával im dôležité správy.

Za povstania, i za doby obsadenia obce Nemcami majiteľ pohorelského mlyna Martin Kršniak účinne podporoval múkou partizánov. Mlel obilie zo skladu v Polomke. Dozor pri tom prevádzal Matej Syč Malý. Dobrý útulok i občerstvenie podľa svojich možností poskytoval partizánom i miestny r. k. farár Štefan Kašaj.

Partizánska činnosť v našom okolí pozostávala z prepádávaniu vlakov, motorových vozidiel obsadených Nemcami, u vyhadzovania cestných a železničných mostov, z podmiňovania ciest používaných nemeckou armádou. Obyvateľstvo bolo dobrým pomocníkom partizánov a dodávalo im presné správy. Podporovalo ich všemožne potravinami a ich úkrytmi vo svojich príbytkoch. Stali sa prípady, že v noci boli zo súkromných bytov soborani príslušníci nepriateľskej nemeckej a maďarskej armády. V čase povstania bolo v tunajšom okolí chytených asi 10 partizánov, ale nie príslušníkov našej obce.

Skupina partizánov s miestnymi obyvateľmi

Pohorelský hlásnik – informačné noviny Obce Pohorelá; reg.č. OÚ-OMT/1/95; číslo 2014/08, ročník X., - NEPREDAJNÉ -

Adresa redakcie: Nová 392, 976 69 Pohorelá; 048/6196102, jan.pompura@pohorela.sk, www.pohorela.sk. Uzavierka: 10. dňa, vychádza okolo 15. dňa v mesiaci.

Za obsahovú a gramatickú správnosť zodpovedajú autori článkov. Grafická úprava a autor neoznačených článkov: J.Pompura. Vydáva: Obecný úrad v Pohorelej;

Zapožičané fotografie a dokumenty VRACIAME. Fotografie zverejňujeme postupne. Pripravujeme aj ďalšiu verejnú výstavu historických fotografií.